

OBSAH

Předmluva	5
I. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	7
<i>Základní pojmy</i>	7
Opatření normativní	7
Opatření organizační	9
Opatření technická	9
Opatření výchovná	11
Opatření hygienická a zdravotní	11
Spolupůsobení všech opatření	11
<i>Souvislé pojmy</i>	12
Rizikovost práce	12
Nehoda	13
Pracovní úraz	13
Nemoc z povolání	15
II. Předvýrobní a výrobní příprava práce	16
<i>Dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci</i>	16
<i>Základní možnosti, jak zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci</i>	18
Hledisko finanční	18
Hledisko materiální	19
Hledisko bezpečnosti a ochrany zdraví při stanovení výkonových norem	20
Práce zakázané ženám a mladistvým	21
Zásady bezpečnosti a ochrany zdraví v dokladech pro výrobu	23
<i>Výchova a odpovědnost</i>	25
Instruktáž a školení	25
Povinnosti a odpovědnost vedoucích pracovníků	27
Povinnosti pracujících	31
<i>Osobní ochranné pomůcky</i>	31

III. Projektování z hlediska bezpečnosti práce	33
<i>Všeobecné zásady</i>	33
Zákonná ustanovení	33
<i>Projektování průmyslového závodu</i>	35
Umístění závodu	36
Pásma hygienické ochrany	36
Volba stavební konstrukce	37
Zásady pro rozmístění budov	38
Dimenzování a vybavení provozů	39
Pracovní ovzduší	40
Stroje a zařízení	41
Vnitropodniková doprava	42
<i>Hygienická zařízení v závodě</i>	43
Vybavení a dimenzování šaten	43
Umývárny, sprchy a spotřeba vody	43
Ostatní zařízení	44
<i>Protipožární stavební opatření</i>	45
Protipožární stavební prvky	47
Únikové cesty	48
<i>Schvalování dokumentace staveb</i>	49
IV. Příprava a uspořádání staveniště	52
<i>Příprava staveniště</i>	52
Ohrazení staveniště	52
Osvětlení staveniště	53
Odvodnění staveniště	53
<i>Uspořádání a vybavení staveniště</i>	54
Cesty a chodníky	54
Schody, rampy, žebříky	55
Skladování materiálu všeobecně	56
Skladování prefabrikovaných dílců	58
Skládky řeziva	61
Skládka ostatních materiálů	62
Skladování ochranných zařízení a pomůcek	62
<i>Ostatní opatření na staveništi</i>	63
Označení nebezpečných míst na staveništi	63
Zajištění otvorů a prohlubin	64
Druhy a použití hasicích přístrojů	66
<i>Elektrická zařízení na staveništi</i>	67
Vedení a rozváděče	67
Dozor a ochrana před nebezpečným dotykem	69
Pohyblivé a přenosné spotřebiče	69
Odpovědnost za elektrická zařízení	69

V. Zemní práce	71
<i>Základní údaje</i>	71
Fyzikálně mechanické vlastnosti zemín	71
Třídění zemín	73
<i>Přípravné práce</i>	75
Geologický průzkum	76
Průzkum překážek	77
Projektování zemních prací	77
Bezpečnostní technické přípravy	78
Odstraňování překážek	80
<i>Těžba zemín</i>	81
Pracovní postup	81
Organizace práce	81
Lavičky a schody	82
<i>Hloubení výkopů</i>	83
Pracovní postup	83
Roubení	85
Druhy pažení	89
Materiál a zařízení na roubení	91
Opatření v okolí výkopů	95
Lávky, žebříky, házečky	96
Hloubení v blízkosti překážek	97
Zešíkmení výkopových svahů	98
Zemní tlak na pažení	100
Hloubení šachet a studní	101
Pažení šachet a studní	102
Roubení strojem hloubených rýh	103
Komplexnost zemních prací	109
Práce rizikové a zakázané	110
Novodobé pracovní metody	111
<i>Zakládání kesonů</i>	112
Vybavení kesonů	112
Způsobilost pro práci v kesonu	113
Práce v kesonu	114
VI. Betonářské práce a výroba prefabrikovaných dílů	116
<i>Betonářské práce</i>	116
Příprava betonové směsi a výztuže	117
Navrhování a zhotovení bednění	118
Posuvné bednění	120
Výroba a zpracování betonové směsi	121
Přeprava betonové směsi na stavbě	121
Odbedňování	122

<i>Navrhování a výroba prefabrikovaných dílců</i>	123
Navrhování prefabrikovaných dílců	123
Dimenzování závěsných prostředků	124
Výroba prefabrikovaných dílců	125
Elektrické prohřívání betonu	127
 <i>Předpjatý beton</i>	 127
 VII. Stavebně montážní práce	 129
 <i>Vývojové a polomontážní formy</i>	 129
Zdění z vnitřku objektu	129
Ohrazení pro ochranu pracujících při zdění přes ruku	132
Výstavba z cihlových kvádrů	135
Ochranné a montážní lešení OMOK	137
 <i>Montované budovy</i>	 139
Projektování montovaných budov	140
Přípravné práce	141
Vázání prefabrikovaných dílců	142
Nosná zařízení	145
 <i>Panelová stavba</i>	 148
Zajištění stability panelů	150
Ochrana před pádem uvnitř budovy	151
Ochrana před pádem přes obvod budovy	153
Ochranné ohrazení pro montovaný beton	155
 <i>Směšené stavební systémy</i>	 157
Litý beton	157
Montovaný a vakuovaný skelet	158
 <i>Průmyslové a zemědělské stavby</i>	 160
Montážní lávka	161
Montážní koš	162
Montážní plošina na výsuvném žebříku	162
Hydraulické plošiny	163
 VIII. Lešení a stavební výtahy	 167
 <i>Společná základní ustanovení</i>	 168
Třídění lešení	168
Technická dokumentace	168
Materiál na stavbu lešení a výtahů	169
Navrhování a dimenzování lešení	170
Montáž a demontáž	171
Stavba a vybavení lešení	171
Úhlopříčné ztužení a kotvení	173
Použití a udržování	174

<i>Lešení trubkové</i>	175
Ocelové součástky trubkového lešení	175
Rozměry a zatížení trubkového lešení	176
Montáž a demontáž trubkového lešení	176
Ztužení a kotvení lešení	177
Údržba a konzervování	178
<i>Lešení zavěšené (klec)</i>	180
Pracovní klec	180
Nosné a závěsné zařízení	181
Zkoušení a používání klece	181
Závěsné lešení a plošiny ALIMAK	184
<i>Ostatní druhy lešení</i>	187
Lešení šténýřové a sloupové	187
Lešení žebřinové	188
Lešení žebříkové	188
Lešení kozové a sloupkové	190
Lešení vysunuté	191
Ochranná ohrazení	193
<i>Stavební plošinové výtahy</i>	193
Všeobecná ustanovení	194
Signalizační a ochranná zařízení	196
Osobní a nákladní výtah ALIMAK	199
IX. Práce ve výšce	200
<i>Všeobecné zásady</i>	200
Výběr a vybavení pracovníků	201
Technická zařízení pro práci ve výšce	201
Bezpečnostní opatření a zařízení pro práci ve výšce	202
Zákaz úkolování nebezpečných prací	203
Zabezpečení okolí stavby	204
<i>Navrhování a používání bezpečnostně technických zařízení</i>	205
Zabezpečení pracovních a pomocných pracovních podlah	206
Použití ochranného ohrazení	206
Použití pracovních plošin a sedaček	206
Použití žebříků	208
Zajištění bezpečnosti práce na střeších	209
<i>Ochranné a záchranné sítě</i>	210
Technické podmínky pro výrobu sítí	211
Vlastnosti sítí	212
Použití sítí na stavbách	213
Hodnocení ochrany sítěmi	216
Evidence a údržba sítí	216

<i>Osobní ochranné zařísení</i>	217
Použití osobního ochranného zařísení	217
Doplňující ustanovení	219
Zařísení na ztlumení pádu	221
Automatická záchranná brzda AZBA	224
Zkoušení záchranných opasků a lan	225
Údržba, čištění a ošetřování	226
X. Stavební stroje a zařísení	228
<i>Konstrukce strojů a zařísení</i>	228
<i>Způsobilost k obsluze stavebních strojů</i>	231
<i>Bezpečnost při provozu strojů</i>	233
Nasazení stavebního stroje	234
Údržba stavebních strojů	236
Opravy stavebních strojů	236
<i>Zásady bezpečnosti pro jednotlivé stavební stroje</i>	237
XI. Stavební jeřáby	241
<i>Navrhování stavebních jeřábů</i>	241
Stabilita jeřábu	242
Přívod elektrické energie	244
Další konstrukční opatření	246
<i>Zkoušení a používání jeřábů</i>	247
Zkoušení jeřábu	247
Odpovědnost za provoz jeřábu	249
Způsobilost k obsluze jeřábu	250
<i>Provoz jeřábů na stavbách</i>	251
Jeřabové dráhy	251
Montáž jeřábu	252
Obsluha jeřábu	253
Spolupráce mezi jeřábníkem a vazačem	254
Dálkové ovládání jeřábu	255
Zakázané manipulace	256
Údržba a opravy jeřábu	257
Ukončení práce	257
<i>Nehody při používání stavebních jeřábů</i>	258
Ztráta stability jeřábu	259
Porušení přívodního elektrického kabelu	263
Přiblížení jeřábu k vysokému napětí	263
XII. Práce řemeslnické	266
<i>Základní všeobecná ustanovení</i>	266
Nástroje a malá mechanizace	266
Práce ve výšce	267

<i>Vlastní řemeslnické práce</i>	268
<i>Lepení podlahových krytin</i>	271
XIII. Práce bourací a adaptace	273
<i>Přípravné práce</i>	273
Projekt organizace bouracích prací	273
Výběr a vybavení pracovníků na bourání	274
<i>Bourací práce</i>	274
Bourání ruční	275
Bourání strháváním	275
Bourání trhavinami	276
Doprava zbouraného materiálu	276
Zákaz úkolování nebezpečných prací	277
<i>Adaptační práce</i>	277
XIV. Trhací práce	279
<i>Výbušiny</i>	279
Skladování výbušin	279
<i>Trhací práce</i>	280
Oprávnění k provádění trhacích prací	280
Provádění trhacích prací	281
Bezpečnostní opatření při odstřelu	231
XV. Sociální a hygienická zařízení staveniště	283
<i>Různé druhy a možnosti</i>	283
<i>Dočasná sociální a hygienická zařízení</i>	285
Ubytovny	285
Kuchyně a jídelny	286
Šatny a umývárny	289
Ostatní zařízení	289
<i>Zdravotnická zařízení</i>	290
Vybavení malé zdravotnické brašny	292
Vybavení lékárníček první pomoci	293
XVI. Bezpečnostní předpisy a normy	295
<i>Vývoj bezpečnostních předpisů ve stavebnictví</i>	296
Hodnocení nových bezpečnostních předpisů	297
<i>Předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví</i>	298

Všeobecné předpisy	298
Bezpečnostní a technické předpisy stavební	298
Zdravotní a hygienické předpisy	299
Různé bezpečnostně technické předpisy	300
Normy	300
Zrušené předpisy	306
Literatura	308
Věcný rejstřík	311